

M.Com Semester - 4 (CBCS) Examination**April/May-2022 (NEW COURSE)****Management of Industrial Relations – II(Elective)****Time: 2:30 Hours****Marks: 70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન.૧ ઓદ્યોગિક સંબંધોનો અર્થ, હેતુઓ અને પરિણામો ચર્ચો. (૨૦)
અથવા
- પ્રશ્ન.૧ વર્ણન કરો (a) ઓદ્યોગિક સંબંધોને અસર કરતા પરિબલો.
(b) ઓદ્યોગિક સંબંધોના અભિગમો.
- પ્રશ્ન.૨ ઓદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭, હેઠળ વિવિધ સત્તા મંડળોની ચર્ચા કરો. (૨૦)
અથવા
- પ્રશ્ન.૨ વર્ણવો: (a) હડતાલના પ્રકારો.
(b) બોમ્બે ઓદ્યોગિક સંબંધોના કાયદા હેઠળ સંઘના પ્રકારો.
- પ્રશ્ન.૩ કર્મચારી કલ્યાણ સેવાઓના હેતુઓ અને મહત્વ સમજાવો. (૧૫)
અથવા
- પ્રશ્ન.૩ નોંધ લખો: (૧) સામાજિક સલામતીના હેતુઓ
(૨) કર્મચારી કલ્યાણના ધ્યેયો
- પ્રશ્ન.૪ ૧૯૪૮ના કારખાના ધારા હેઠળ કામદાર આરોગ્યને લગતી વિવિધ જોગવાઈઓ ચર્ચો. (૧૫)
અથવા
- પ્રશ્ન.૪ કારખાના ધારા ૧૯૪૮ હેઠળ મહિલાઓ અને બાળકોના રોજગાર પર કયા કયા પ્રતિબંધો મુકાયેલા છે?

ENGLISH VERSION

- Q.1 Discuss meaning, objectives and dimensions of Industrial relations. (20)
OR
- Q.1 Describe (a) Factors affecting to Industrial relations.
(b) Approaches of industrial relations.
- Q.2 Explain various authorities under Industrial Dispute Act, 1947. (20)
OR
- Q.2 Explain: (a) Types of strikes.
(b) Types of unions as per Bombay Industrial Relations Act.
- Q.3 Explain objectives and importance of employee welfare services. (15)
OR
- Q.3 Write notes: (1) Objectives of social security.
(2) Aims of HR welfare.
- Q.4 Discuss various provisions related to health of workers under the factories Act-1948. (15)
OR
- Q.4 Which are the restrictions on employment of women and children under factories act-1948?
